

Guia de criteris per a definir i catalogar espais climàtics

Resum

REDACCIÓ DE LA GUÍA

Equip del CEAM:

- Khodayar Pardo, Samira
- Valiente Pardo, José Antonio
- Gavilà Lloret, Sara

Equip de TECH friendly:

- Martin Chicott, Isaac
- Perona Alonso, Maria
- Revert Esteve, Teresa

AGRAÏMENTS

- Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic
- Generalitat Valenciana

COM CITAR

Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo (2026). *Guía de criterios para definir y catalogar espacios climáticos*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.21127073>

© Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo.

Contingut

1.	Pròleg	4
2.	Introducció	6
3.	Identificació de criteris	8
3.1.	Matriu de relació de criteris socials en espais climàtics	9
3.2.	Matriu de relació de criteris materials en espais climàtics	10
3.3.	Matriu de relació de criteris funcionals i de gestió en espais climàtics	11
4.	Tipologies d'espais climàtics	13
4.1.	Espais interiors	14
4.2.	Espais exteriors	17
4.3.	Itineraris de confort tèrmic	18
5.	Pas a pas: incorporació municipal a la Xarxa d'Espais Climàtics de la CV	20
5.1.	Fase 0. Preparació municipal	20
5.2.	Fase 1. Tramitació electrònica (SIAC 'Catàleg d'Espais Climàtics')	22
5.3.	Fase 2. Esmena, aportacions i resolució	23
5.4.	Fase 3. Després de la inscripció: obligacions pràctiques que convé sistematitzar	23
5.5.	Checklist ràpid per al personal tècnic municipal	24

1.

Pròleg

1. Pròleg

La Comunitat Valenciana afronta en ple segle XXI un dels majors reptes de la seua història recent: la protecció de la salut i el benestar de la seua ciutadania enfront dels efectes cada vegada més intensos i freqüents d'onades de calor, episodis de pluges torrencials i altres fenòmens meteorològics adversos. En aquest context, sorgeix de la necessitat d'aplicar mesures que contribuïsquen a l'adaptació de les ciutats davant onades de calor que permeten crear, organitzar i garantir espais segurs, accessibles i preparats per a oferir refugi climàtic en qualsevol circumstància; un verdader desafiament.

El marc normatiu dels espais climàtics en la Comunitat Valenciana, ve regulat en l'article 76 de la llei 6/2022, de 5 de desembre, del Canvi Climàtic i la Transició Ecològica de la Comunitat Valenciana "la Generalitat, ha d'impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, una xarxa d'espais de confort climàtic que s'activaran durant els fenòmens meteorològics adversos i temperatures extremes" i en el Decret 150/2025, de 14 d'octubre, del Consell, pel qual es crea la Xarxa d'Espais Climàtics de la Comunitat Valenciana per a la protecció enfront de temperatures extremes per onades de calor.

El Decret d'Espais Climàtics es concep com una eina essencial per a reforçar la resiliència dels nostres municipis, amb una visió social, ambiental i territorial integrada, que han de promoure la inclusió, la convivència i l'ús equitatiu de l'espai públic, reforçant l'adaptació al clima millorant la qualitat de vida urbana.

A través d'aquest decret, la Generalitat no sols facilita la resposta davant emergències tèrmiques, sinó que també es fomenta una cultura col·lectiva de cura, sostenibilitat i equitat, coherent amb les directrius europees i els compromisos multilaterals en matèria d'acció climàtica.

Aquest text normatiu representa, per tant, un enfortiment de les polítiques d'adaptació i un pas decisiu cap a una Comunitat Valenciana més preparada per a anticipar-se i assegurar el benestar present i futur de les persones.

Amb l'aprovació d'aquesta norma, la Generalitat Valenciana consolida la Xarxa d'Espais Climàtics com un instrument clau per a l'adaptació als impactes climàtics, reforçant la protecció de la població i la resiliència del territori enfront dels desafiaments climàtics presents i futurs.

Jorge Blanco Coll

Director general de Qualitat i Educació Ambiental.

Vicepresidència Tercera i Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures, Territori i de la Recuperació

2.

Introducció

2. Introducció

En el context actual d'emergència climàtica, les ciutats afronten un increment de la freqüència, intensitat i durada dels episodis de temperatures extremes. Aquesta realitat exigeix reforçar les mesures d'adaptació urbana amb solucions operatives, accessibles i territorialment desplegables, capaces de reduir l'exposició de la població i donar suport a la resposta local davant situacions de risc.

En aquest marc, els **espais climàtics** es defineixen com a llocs públics o d'ús col·lectiu que reuneixen condicions ambientals i de funcionament adequades perquè la ciutadania pugui protegir-se i descansar durant episodis de calor extrema. Aquests poden ser **interiors** (com a biblioteques, centres culturals o teatres) i **exteriors** (parcs o jardins). Més enllà de la seva funció ambiental, han de promoure la inclusió, la convivència i l'ús equitatiu de l'espai urbà, integrant-se en una xarxa municipal o supramunicipal que reforci l'adaptació i millori la qualitat de vida.

L'experiència de ciutats pioneres demostra el valor estratègic d'aquesta eina: Barcelona ha consolidat una xarxa municipal de refugis climàtics que es manté i actualitza, i s'han anat sumat altres com Bilbao, Múrcia, Vitòria-Gasteiz o Madrid, amb diferents nivells de maduresa i cobertura.

En la Comunitat Valenciana, la figura es consolida normativament a partir de la Llei 6/2022, de 5 de desembre, que estableix la necessitat d'impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, una xarxa de refugis climàtics i el corresponent catàleg amb les característiques que han de complir. En desenvolupament d'aquest mandat, s'aprova el **Decret 150/2025, pel qual es crea la Xarxa d'Espais Climàtics de la Comunitat Valenciana**, regulant el seu funcionament, activació i normes bàsiques.

Amb aquest propòsit, la **Guia de criteris per a definir i catalogar espais climàtics** es concep com una eina teòric-tècnica de suport als municipis per a definir, avaluar, adaptar i gestionar espais existents amb la finalitat d'incorporar-los al catàleg autonòmic i facilitar el seu desplegament com a xarxa funcional. La Guia organitza l'avaluació en tres dimensions de criteris: socials, materials i funcionals/de gestió, i desenvolupa tipologies d'espais interiors, exteriors i itineraris de confort tèrmic com a part del sistema urbà d'accés i connexió.

Aquest resum sintetitza el contingut essencial de la Guia per al seu ús per equips tècnics municipals, facilitant:

- una comprensió ràpida de la figura d'espai climàtic i el seu encaix normatiu;
- una lectura operativa dels criteris mínims i recomanacions de qualitat;
- una visió resumida de les principals tipologies i el seu potencial d'activació.
- i una orientació per a la presa de decisions (diagnòstic, priorització de millores i preparació per al registre en el catàleg autonòmic).

3.

Identificació de criteris

3. Identificació de criteris

La Guia planteja que, per a poder avaluar i incorporar espais urbans al Catàleg d'Espais Climàtics de la Generalitat Valenciana, és imprescindible disposar de criteris clars, verificables i homogenis, capaços d'assegurar un mínim comú de qualitat, l'accés equitatiu (amb el focus sobre la població vulnerable) i la coherència amb polítiques locals d'adaptació i salut ambiental.

Per a facilitar el treball tècnic municipal, els criteris s'agrupen en tres dimensions (amb factors específics per dimensió): socials, materials i funcionals/de gestió.

A. Criteris socials

Els criteris socials garanteixen que l'espai sigui utilitzat realment ja que no n'hi ha prou que compleixi tècnicament: ha de resultar segur, inclusiu i no hostil, especialment per a col·lectius amb major vulnerabilitat.

B. Criteris materials

Els criteris materials es refereixen a la idoneïtat física, ambiental i funcional de l'espai (i el seu entorn immediat) per a proporcionar protecció climàtica efectiva.

C. Criteris funcionals i de gestió

Aquests criteris determinen si l'espai funciona operativament com a infraestructura de protecció climàtica: disponibilitat temporal, activació en risc o gratuïtat, entre altres.

3.1. Matriu de relació de criteris socials en espais climàtics

Criteri social	Dimensió central	Objectiu en espais climàtics	Aspectes espacials clau (interiors)	Aspectes espacials clau (exterior)
Seguretat	Protecció física i percepció subjectiva de seguretat	Garantir que l'espai siga usat, evitant evitació per por o inseguretat, especialment en grups vulnerables	Il·luminació homogènia; permeabilitat visual; recorreguts clars; absència de racons; senyalització comprensible; accessos visibles; personal o presència institucional	Il·luminació uniforme; visibilitat total; vitalitat urbana; mescla d'usos; proximitat a itineraris consolidats; absència de zones aïllades; façanes actives; trànsit per als vianants regular
Perspectiva de gènere	Equitat en usos, cures, seguretat i mobilitat; inclusió de dones i diversitats de gènere	Promoure espais segurs, d'igualtat, no hostils i accessibles enfront de desigualtats de gènere, identitats LGTBIQ+ i cures	Espais de lactància i cures integrades; banys accessibles, segurs i no segregats rígidament; senyalística multilingüe; visibilitat; mobiliari adequat per a tasques d'acompanyament	Accessos múltiples i visibles; rutes clares; mobiliari divers; supervisió visual; connexió amb transport i equipaments de cura; entorns no hostils ni estigmatitzants
Enfocament generacional	Adaptació a necessitats del cicle vital (infància–vellesa) i a unitats familiars	Permetre ús simultani, solidari, autònom i segur de persones de totes les edats (model 8–80)	Circulacions àmplies i accessibles; rampes i ascensors; superfícies antilliscants; bancs de diferents altures; sales multiusos; punts d'hidratació accessibles;	Ombra natural/artificial; itineraris ombrejats i accessibles; estada segura; zones de baixa i alta activitat ben distribuïdes; control de trànsit; supervisió senzilla
Perspectiva interseccional	Superposició de vulnerabilitats (salut, mobilitat, origen, discapacitat, identitat)	Reduir desigualtats acumulades garantint equitat, autonomia, accessibilitat total, claredat espacial i absència de discriminació	Accessibilitat física, sensorial i cognitiva; wayfinding universal (Navilens, senyalística clara); zones de descans pròximes a accessos; espais tranquils; orientació intuïtiva; ambient emocionalment segur	Eliminació de barreres físiques i culturals; senyalització multicanal; bancs accessibles; rutes ombrejades; absència de punts insegurs; il·luminació uniforme; integració de persones amb múltiples vulnerabilitats

Taula 1. Matriu de relació de criteris socials en espais climàtics. Font: elaboració pròpia

3.2. Matriu de relació de criteris materials en espais climàtics

Criteri Material	Dimensió central	Objectiu en espais climàtics	Aspectes espacials clau (interiors)	Aspectes espacials clau (exteriors)
Localització	Proximitat, connectivitat i equitat territorial	Garantir que l'espai siga assolible a peu (<10 min) mitjançant itineraris accessibles, continus i confortables	Connexió directa amb accessos accessibles, transport públic i equipaments centrals; integració amb zones d'estada i serveis	Inserció en la xarxa per als vianants accessible; proximitat a barris vulnerables; connexió amb corredors verds, transport públic i centralitats
Accessibilitat	Accessibilitat universal (física, sensorial, cognitiva i lingüística)	Assegurar l'ús autònom, segur i no discriminatori de l'espai per totes les persones	Cota zero o rampes regulades; itineraris i ascensors accessibles; lavabo adaptat; senyalització clara i multicanal	Itineraris per als vianants accessibles; rampes regulades; paviments estables i drenants; senyalització tàctil; mobiliari i fonts accessibles
Confort tèrmic	Regulació ambiental i microclimàtica	Garantir que l'espai mantinga condicions tèrmiques saludables durant episodis de calor	Temperatura operativa 23–27 °C; humitat 40–60%; ventilació suficient; aplicació d'estratègies passives; control solar	Generació d'ombra natural o artificial; arbratge adaptat; NDVI >= 0,4 en zones verdes; materials de baixa inèrcia tèrmica; elements refrescants; superfícies permeables
Confort acústic	Control del soroll ambiental	Afavorir el descans, la socialització i la permanència sense molèsties acústiques	Nivells LAeq < 40–50 dBA; control de reverberació; aïllament d'equips sorollosos; materials absorbents	Nivells LAeq < 50–55 dBA; selecció de zones allunyades de trànsit intens i vegetació densa
Adaptabilitat i usos compatibles	Flexibilitat espacial i compatibilitat funcional	Permetre que els espais existents funcionen com a espais sense comprometre el seu ús principal	Selecció de sales compatibles; intervencions passives de millora tèrmica; revisió d'aforaments segons DB-SI; reorganització temporal d'usos	Integració d'ombra, aigua i mobiliari; solucions reversibles; estructures lleugeres o urbanisme tàctic
Serveis bàsics	Dotació mínima per a la permanència segura	Garantir una estada còmoda, digna i no condicionada al consum	Aigua potable; mobiliari variat i accessible; lavabos; wifi; punts de càrrega; farmaciola en absència de personal	Aigua potable accessible; mobiliari en ombra; lavabos públics accessibles; il·luminació adequada; elements d'estada activa; equipaments temporals

Taula 2. Matriu de relació de criteris materials en espais climàtics. Font: elaboració pròpia

3.3. Matriu de relació de criteris funcionals i de gestió en espais climàtics

Criteris funcionals i de gestió	Dimensió central	Objectiu en espais climàtics	Aspectes espacials clau (interiors)	Aspectes espacials clau (exteriors)
Titularitat	Garantia d'accés públic, gratuïtat i responsabilitat administrativa	Assegurar que l'espai siga accessible, recognoscible i disponible per a tota la ciutadania sense restriccions d'ús	Prioritzar titularitat pública; en cas d'espais privats, establir convenis que garantisquen accés gratuït, manteniment, accessibilitat i condicions mínimes	Titularitat pública
Horari de funcionament	Disponibilitat temporal adequada a la demanda i als moments de major risc	Garantir accés en les hores de major exposició tèrmica i durant episodis crítics	Ajustar horaris a temperatures extremes; obertura en caps de setmana i festius; ampliació d'horari voluntària en emergències mitjançant reforços	Horaris ampliables (voluntari); obertura en franja 12.00–18.00; ampliacions nocturnes quan siga necessari (voluntari); activació d'àrees específiques durant emergències
Períodes d'activació	Alineació amb marcs oficials d'alerta climàtica	Activar els espais coincidint amb l'aparició de riscos meteorològics extrems	Sincronitzar activació amb Programa CV d'Excés de Temperatures, Pla Nacional, avisos AEMET i Protecció Civil; permetre activació flexible per episodi	Activació habitual entre 15 maig – 30 setembre (CV) o 1 juny – 15 setembre (estatal)

Taula 3. Matriu de relació de criteris funcionals i de gestió en espais climàtics. Font: elaboració pròpia

4.

**Tipologies
d'espais
climàtics**

4. Tipologies d'espais climàtics

Aquest apartat del resum sintetitza les tipologies recollides en la Guia, organitzades en:

A. Espais interiors

Es tracta, en la majoria dels casos, d'equipaments públics o privats d'ús col·lectiu, que ja compten amb infraestructures bàsiques com a climatització, lavabos, mobiliari i personal. La seva incorporació com a espai climàtic no sol requerir grans inversions.

B. Espais exteriors

Constitueixen la infraestructura verda i pública de confort tèrmic de les ciutats, sent en la seva majoria espais de titularitat pública. Són els llocs on la ciutadania roman, es relaciona i desenvolupa la seva vida quotidiana a l'aire lliure, i la seva adequació enfront dels episodis de calor extrema és clau per a garantir un entorn urbà més habitable.

C. Itineraris de confort tèrmic

Els itineraris de confort tèrmic exerceixen un paper clau dins de la xarxa d'espais climàtics: permeten accedir als espais, però també funcionar per si mateixos com a espais de protecció climàtica, oferint ombra, descans, orientació i seguretat durant el desplaçament quotidià.

Nivells orientatius d'ajust i inversió

La Guia proposa una classificació pràctica en tres nivells per a estimar el tipus d'adequació necessària el que resulta molt útil en la planificació municipal i prioritització pressupostària:

Nivell 1: ajustos menors (per exemple: senyalització específica i disponibilitat d'aigua potable).

Nivell 2: Nivell 1 + adequació de mobiliari i elements d'oci/estada.

Nivell 3: Nivell 2 + ampliació d'horaris (recomanable) i reforç de personal/gestió.

En les pàgines següents es detallen les principals tipologies d'espais susceptibles de formar part de la xarxa d'espais climàtics, amb les seves característiques, potencialitats i criteris per a la seva adaptació.

4.1. Espais interiors

Centres culturals	
Què són / potencial:	Equipaments culturals amb estades àmplies, climatització i accessibilitat; distribuïts en centralitats o barris, afavorint la proximitat.
Titularitat:	Principalment pública municipal, encara que poden existir centres de titularitat privada (associacions/fundacions).
Ajustos clau:	Habilitar una zona específica si hi ha programació que limiti l'accés; valorar flexibilització d'horaris en onades de calor (especialment caps de setmana).
Inversió orientativa:	Nivell 1

Taula 4. Centre culturals: fitxa resum.

Biblioteques	
Què són / potencial:	Espais tranquils i confortables, amb climatització, afavoreixen estada prolongada; solen comptar amb wifi i, a vegades, càrrega de dispositius; bona capil·laritat barrial.
Titularitat:	Principalment pública municipal, encara que poden existir centres de titularitat privada.
Ajustos clau:	Compatibilitzar ús en pics d'ocupació (exàmens); garantir accés lliure a la zona de refugi sense exigir carnet/registro; valorar ampliació horària en episodis extrems.
Inversió orientativa:	Nivell 1

Taula 5. Biblioteques: fitxa resum.

Equipaments esportius	
Què són / potencial:	Pavellons, gimnasos i altres instal·lacions amb espais amplis, ventilació, lavabos/vestuaris/dutxes; bona distribució territorial.
Titularitat:	Majoritàriament pública municipal, encara que poden existir centres de titularitat privada.
Ajustos clau:	Habilitar zones de descans (graderies, vestíbuls, passadissos amplis) sense interferir activitat; facilitar accés lliure a la zona de refugi; flexibilitzar horaris en moments de calor extrema.
Inversió orientativa:	Nivell 2

Taula 6. Equipaments esportius: fitxa resum.

Centres cívics	
Què són / potencial:	Equipaments de proximitat (participació social, tallers, reunions, serveis de barri), amb sales polivalents i vestíbuls; accessibles i molt recognoscibles per la població.
Titularitat:	Majoritàriament pública municipal
Ajustos clau:	Assegurar que almenys una sala/zona comuna quede disponible com a estada; valorar ampliació en caps de setmana durant onades de calor.
Inversió orientativa:	Nivell 1

Taula 7. Centres cívics: fitxa resum.

Mercats municipals	
Què són / potencial:	Equipaments de proximitat amb gran aflluència i centralitat; solen ser edificis coberts/ventilats (a vegades climatitzats) i reforcen seguretat per presència constant de persones.
Titularitat:	Principalment pública municipal
Ajustos clau:	Habilitar zones comunes de descans separades dels fluxos i dels llocs, tenint en compte que el problema habitual és un ús concentrat en horari de matí, per la qual cosa convé valorar mantindre accessible la zona de refugi durant les hores centrals del dia.
Inversió orientativa:	Nivell 3 (inclou ampliació horària i reforç de personal).

Taula 8. Mercats municipals: fitxa resum.

Estacions de transport	
Què són / potencial:	Nodes de mobilitat amb superfícies cobertes, sales d'espera i sovint climatització/ventilació mecànica; estratègiques per a població en trànsit.
Titularitat:	Principalment pública multinivell
Ajustos clau:	Ampliar/adequar mobiliari de descans; garantir lavabos gratuïts (en algunes estacions són de pagament); situar zones de descans fora de cues i fluxos principals.
Inversió orientativa:	Nivell 2.

Taula 9. Estacions de tren: fitxa resum.

Universitats	
Què són / potencial:	Campus amb edificis climatitzats i espais comuns; oportunitat rellevant en universitats públiques per la seua escala, dotació i connexió en transport.
Titularitat:	Públiques i privades
Ajustos clau:	Assegurar obertura parcial en períodes no lectius/onades de calor (biblioteques, vestíbuls, sales); evitar interferències amb docència/exàmens delimitant zones específiques.
Inversió orientativa:	Nivell 2.

Taula 10. Universitats: fitxa resum.

Temples i centres de culte	
Què són / potencial:	Edificis amb gran inèrcia tèrmica, ambients silenciosos i espais amplis (a vegades amb bancs); solen estar ben distribuïts i amb horaris extensos.
Titularitat:	Titularitat privada pertanyent a confessions religioses o entitats vinculades
Ajustos clau:	Acords amb entitats per a horaris/condicions; habilitar zona de descans sense interferir amb culte; assegurar accés gratuït/no discriminatori i, si és possible, dotació d'aigua/lavabos.
Inversió orientativa:	Nivell 2.

Taula 11. Temples i centres de Culte fitxa resum.

Ajuntaments i dependències administratives	
Què són / potencial:	Edificis institucionals de referència, amb climatització estable, espais d'espera/vestíbuls; personal municipal facilita supervisió i atenció a vulnerables..
Titularitat:	Públics
Ajustos clau:	Delimitar zona específica distinta de l'atenció administrativa; si fora possible, ampliar horari en episodis extrems (especialment municipis amb horari sol de matí).
Inversió orientativa:	Nivell 3.

Taula 12. Ajuntaments i dependències administratives: fitxa resum.

Teatres	
Què són / potencial:	Equipaments culturals amb climatització i butaques/vestíbuls adequats per a estada prolongada; poden ser entorns tranquils.
Titularitat:	Públics, mixtos, privats
Ajustos clau:	Ampliar horaris més enllà de funcions (voluntari); habilitar espais d'estada fora de cues i accessos.
Inversió orientativa:	Nivell 3.

Taula 13. Teatres: fitxa resum.

Centres comercials	
Què són / potencial:	Grans espais climatitzats, amplis passadissos i zones de descans; horaris amplis, fins i tot nocturns; "refugi tèrmic" ja interioritzat socialment.
Titularitat:	Privats
Ajustos clau:	Garantir accés gratuït a zones comunes sense consum; habilitar vestíbuls/halls com a zones d'estada compatible.
Inversió orientativa:	Nivell 1.

Taula 14. Centres comercials: fitxa resum.

4.2. Espais exteriors

Nota tècnica d'elegibilitat per a zones verdes:

La Guia arreplega com a criteri mínim per a espais verds susceptibles d'actuar com a espai climàtic un NDVI > 0,4 i superfície vegetal > 0,5 ha.

Parcs i jardins	
Potencial:	Reguladors microclimàtics (vegetació, arbratge, superfícies verdes), milloren confort i qualitat de l'aire; normalment gratuïts.
Ajustos clau:	Reforçar aigua (consum i refrigeració ambiental: nebulització/reg vespertí), assegurar accessibilitat universal i mobiliari divers en ombra.
Requeriments de vegetació:	NDVI > 0,4 i superfície vegetal > 0,5 ha.
Inversió orientativa:	Nivell 1.

Taula 15. Parcs i jardins: fitxa resum.

Superilles	
Potencial:	Àmbit urbà pacificat amb vegetació, ombra i zones d'estada; alta proximitat residencial i usos quotidians.
Ajustos clau:	Augmentar ombra en estades, reforçar sistemes actius d'aigua potable i de refrigeració ambiental (reg/nebulització), incorporar mobiliari còmode en ombra.
Requeriments de vegetació:	–
Inversió orientativa:	Nivell 1

Taula 16. Superilles: fitxa resum.

Jardins botànics	
Potencial:	Alta densitat vegetal i aigua; microclima fresc; recorreguts de passeig/descans, entorn segur i educatiu.
Ajustos clau:	Si l'accés és de pagament, habilitar àrees o franges gratuïtes en episodis extrems; assegurar accessibilitat universal en itineraris.
Requeriments de vegetació:	NDVI > 0,4 i superfície vegetal > 0,5 ha.
Inversió orientativa:	Nivell 1

Taula 17. Jardins botànics: fitxa resum.

4.3. Itineraris de confort tèrmic

Nota tècnica sobre els itineraris de confort tèrmic:

La Guia arreplega com a referència que es considera que un itinerari compleix eixa funció si aconsegueix nivells d'ombra efectiva del 60–80% en hores centrals (aprox. 12.00–18.00 a l'estiu).

Criteris tècnics per al seu disseny/validació	
Accessibilitat i secció mínima:	Itinerari per als vianants accessible amb amplària lliure mínima 1,80 m i continuïtat en tota la seua longitud (permet encreuament/gir amb cadires de rodes, carrets, ajudes tècniques, etc.).
Ombra estructural (natural o artificial):	Incorporar ombra homogènia (arbrat, tendals, pèrgoles, marquesines, veles d'ombra), evitant trams exposats; en punts crítics, solucions desmuntables (veles/nebulització) sense comprometre el pas accessible.
Paviments i materials:	Evitar materials reflectors o acumuladors de calor; prioritzar acabats clars i mats; integrar paviment tàtil (guia/advertiment) amb textures diferenciades i alt contrast, enrasat amb la resta del paviment.
Mobiliari i aigua (condició de permanència):	Bancs: disposar punts de descans al llarg del recorregut; almenys 1/5 accessible (altura 40–45 cm, suport, reposabraços i espai lateral d'aproximació 1,50 m). Fonts: necessàries per a hidratació; criteris d'accessibilitat (aixeta 80–90 cm, espai lliure inferior 70 cm, maniobrabilitat frontal 1,50 m de diàmetre).

Taula 18. Criteris tècnics per al seu disseny/validació: fitxa resum.

Regles d'ombra per morfologia urbana	
Carrers (base del sistema):	Recomanació de $\geq 60\%$ d'ombra efectiva en trams de pas i acostar-se a 80% en xicotetes àrees d'estada (bancs, accessos, eixamplaments). Se suggereix ombra artificial lleugera (tendals/veles) com a solució reversible en carrers amb poc espai per a vegetació.
Avingudes (més exposades):	Almenys 60% d'ombra efectiva en recorregut per als vianants en hores centrals, reforçant fins a valors pròxims a 80% en zones d'estada/espera (parades, bancs, mitjanes).
Itineraris per als vianants no associats a la xarxa viària rodada	Rutes per als vianants segregades del trànsit, com ara: camins en parcs, corredors verds, galeries comercials, porxadades i passatges urbans. En itineraris coberts (galeries, porxadades, passatges subterranis): es recomana 100% d'ombra efectiva. Per a itineraris oberts (parcs i corredors verds): mantindre entre 60–80% d'ombra efectiva, mitjançant combinació d'ombra natural i/o artificial, garantint continuïtat, seguretat i il·luminació de l'itinerari.
Punts crítics (creus i espera semafòrica):	Recomanació d'ombra artificial (tendals retràctils, marquesines lleugeres, estructures tèxtils automatitzades) que protegeixca durant l'espera sense interferir amb visibilitat ni seguretat viària; les parades de transport són punts prioritaris de marquesines/ombra.

Taula 19. Regles d'ombra per morfologia urbana: fitxa resum.

5. Pas a pas: incorporació municipal a la Xarxa d'Espais de la CV

5. Pas a pas: incorporació municipal a la Xarxa d'Espais Climàtics de la CV

Amb la finalitat de facilitar una implantació homogènia i operativa, la Guia organitza el procés d'incorporació en fases successives, que permeten avançar des de la preparació interna i la verificació de criteris mínims, fins al registre oficial i la gestió posterior de l'espai dins de la Xarxa.

Aquest enfocament per fases permet adaptar el procediment a la diversitat de realitats municipals, assegurar la coherència amb el marc normatiu vigent i garantir que els espais inscrits compleixen una funció real de protecció climàtica, accessible i sostinguda en el temps.

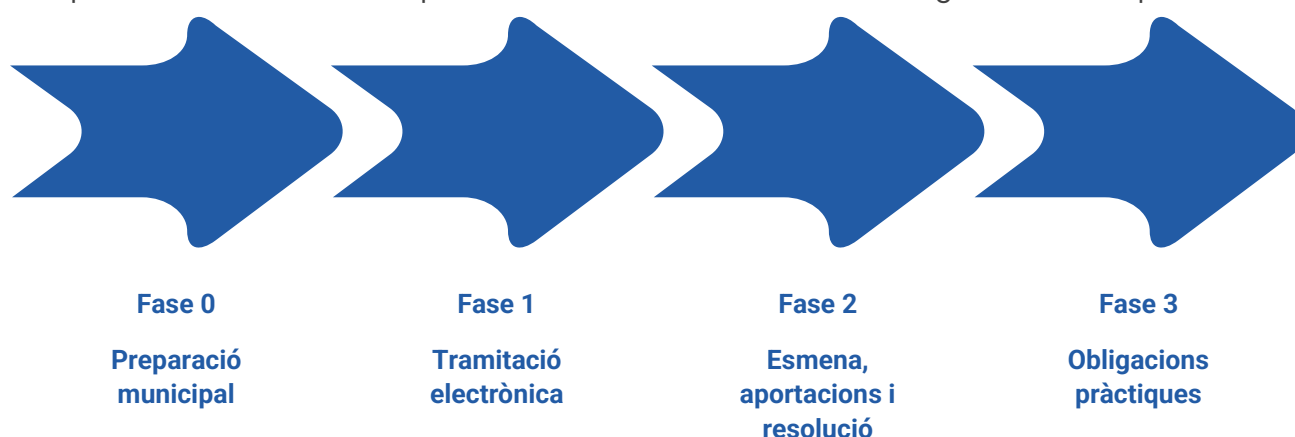

Figura 1. Fases del procés municipal d'incorporació a la Xarxa d'Espais Climàtics de la Comunitat Valenciana.

5.1. Fase 0. Preparació municipal

Aquesta fase correspon al treball previ intern de l'ajuntament i té com a objectiu identificar i validar els espais candidats abans d'iniciar la tramitació. Inclou la selecció i prioritització d'espais, la comprovació dels requisits mínims exigibles i la preparació de la informació tècnica i administrativa necessària.

Pas 0.1 – Selecció preliminar d'espais

- Identificar equipaments/espais candidats (interiors i/o exteriors) i verificar que són de titularitat municipal o d'accés públic (si hi ha privats, es gestionaria amb conveni).
- Prioritzar per proximitat a població vulnerable, distribució territorial i disponibilitat horària (criteri de planificació recomanat en la Guia).

Pas 0.2 – Comprovació de requisits mínims exigibles

Abans de tramitar, és necessari confirmar que el/els espais poden complir, com a mínim, amb estes condicions operatives del procediment autonòmic:

- Obertura durant l'alerta sanitària per temperatures extremes (segons el Programa autonòmic de prevenció per altes temperatures), per a acollir a la ciutadania mentre dure l'alerta.
- Distintiu normalitzat visible en l'entrada i difusió de l'horari d'obertura de l'espai.
- Dotacions bàsiques: a més de confort tèrmic de protecció, han d'oferir aigua potable, zona(s) de descans i lavabo(s) (aplicable a interiors i exteriors).
- Si l'espai requereix elements flexibles (com a tendals, difusors, etc.), garantir que es mantenen actius i operatius durant els avisos.
- Si és interior: el confort tèrmic pot acreditar-se amb certificat de benestar tèrmic, certificat d'eficiència energètica o equivalent.
- Si és exterior: ha de garantir una reducció efectiva de la temperatura mitjançant la combinació de vegetació, ombra i superfícies permeables. A l'efecte del procediment, s'estableixen llindars mínims per a zones verdes ($NDVI > 0,4$ i superfície vegetal acumulada $> 0,5$ ha), així com la disponibilitat d'aigua potable i mobiliari adequat per a l'estada.

Nota tècnica

Encara que la Guia desenvolupa criteris més amplis (socials, materials i de gestió), aquest pas 0.2 és el mínim d'entrada per a evitar registres que després no puguin sostindre's operativament.

Pas 0.3 – Completar el formulari

Per a cada espai que es vaja a registrar, preparar prèviament:

- Nom de l'espai climàtic
- Localització: direcció de l'espai climàtic proposat, amb georeferenciació precisa mitjançant coordenades UTM (ETRS89, fus 30; X i Y)
- Horaris d'obertura i tancament
- Protocol d'actuació (què es fa quan hi ha alerta: obertura, control d'aforament, atenció bàsica, etc.)
- Pla de manteniment (especialment si hi ha elements flexibles o instal·lacions que sostenen el confort)
- Caracterització sintètica de l'espai climàtic, en coherència amb els criteris de la Guia, incloent-hi la identificació dels elements passius (vegetació, arbratge, ombra estructural, materials permeables, etc.) i, si és el cas, dels elements actius de condicionament tèrmic, així com la seua contribució al confort, l'estada i l'ús segur de l'espai
- Dades de la persona responsable: nom, telèfon, email
- Titularitat (pública/privada), accessible (sí/no) i si admet animals de companyia (sí/no)

Pas 0.4 – Acord del Ple

Per a entitats locals, ha d'adjuntar-se el certificat de l'acord d'adhesió aprovat en el Ple.

5.2. Fase 1. Tramitació electrònica (SIAC 'Catàleg d'Espais Climàtics')

Aquesta fase correspon a la formalització administrativa de la incorporació dels espais climàtics al Catàleg autonòmic. Inclou l'accés al procediment electrònic, la identificació i signatura de la sol·licitud, l'emplenament dels formularis i l'aportació de la documentació obligatòria.

Pas 1.1 – Accés al procediment oficial

La presentació es realitza exclusivament per mitjans electrònics, a través del procediment SIAC 'Catàleg d'Espais Climàtics' (procediment d'adhesió i separació). Enllaç al procediment d'adhesió de la Xarxa d'Espais Climàtics: [seu GVA](#)¹

Pas 1.2 – Assegurar identificació i signatura electrònica

La persona que tramita ha de disposar de signatura electrònica:

- Certificat qualificat de representant d'entitat (habitual en ajuntaments) o certificat de ciutadania si aplica, emesos per ACCV, o bé qualsevol sistema admés per la seu electrònica.

Pas 1.3 – Representació (si tramita una persona en nom de l'Ajuntament)

Si es tramita 'en representació' de l'Ajuntament, com pot ser personal tècnic en nom de l'entitat, es pot gestionar la representació mitjançant el Registre de Representants de l'ACCV.

Pas 1.4 – Emplenar i signar la sol·licitud (amb annexos integrats)

En el formulari de sol·licitud ja van integrats els Annexos I (Sol·licitud), II (Declaracions responsables) i III (Fitxa descriptiva de l'espai climàtic).

En la pràctica, això implica:

- Emplenar dades d'identificació de l'ajuntament i notificacions.
- Marcar/signar les declaracions responsables.
- Incloure la fitxa amb les dades de cada espai (nom, horaris, protocol, manteniment, accessibilitat, UTM, etc.).

Pas 1.5 – Adjuntar documentació obligatòria i registrar electrònicament la sol·licitud

- Adjuntar el certificat de l'acord del Ple (adhesió a la Xarxa).
- Completar la presentació autenticada en seu. La tramitació és telemàtica i no procedeix el pagament de cap taxa.

¹ https://sede.gva.es/es/inicio/procedimientos?id_proc=G107420

5.3. Fase 2. Esmena, aportacions i resolució

Durant aquesta etapa, la Conselleria revisa la sol·licitud presentada, pot requerir esmenes o documentació complementària i dicta la resolució corresponent.

Pas 2.8 — Atendre requeriments telemàtics

Els requeriments es realitzen també de manera electrònica. Qualsevol esmena o documentació addicional es presenta pel mateix canal del procediment.

Pas 2.9 Esmena

Si falta informació o documentació, es concedeix un termini de 10 dies hàbils per a esmenar; si no s'esmena, es pot tindre per desistida la sol·licitud (amb arxivament de l'expedient).

Pas 2.10 Al·legacions/aportació

Durant la tramitació, el procediment contempla la possibilitat d'aportar documentació o presentar al·legacions conforme al marc general de procediment administratiu.

Pas 2.11 Resolució

- Termini màxim: 3 mesos des de l'entrada en el registre electrònic de la direcció general competent en canvi climàtic.
- Silenci administratiu: estimatori (si venç el termini sense notificació, es pot entendre estimada).
- Recurs: procedeix alçada.

5.4. Fase 3. Després de la inscripció: obligacions pràctiques que convé sistematitzar

Després de la resolució favorable del procediment, s'inicia la fase operativa orientada a garantir que els espais inscrits compleixen de manera real i sostinguda la seua funció de protecció climàtica.

Per a l'ajuntament és clau tancar el registre amb un paquet mínim de desplegament

Pas 3.12 — Senyalització i comunicació

Una vegada inscrit l'espai en el Catàleg, l'ajuntament ha de col·locar el distintiu normalitzat d'espai climàtic en l'entrada, en un lloc clarament visible. El distintiu és facilitat per la Conselleria (mitjançant descàrrega oficial), sent responsabilitat de l'entitat titular la seua correcta instal·lació i manteniment. Així mateix, han de fer-se públics els horaris d'obertura de l'espai, incloent, si és el cas, les ampliacions previstes durant episodis d'alerta.

Pas 3.13 — Activació operativa durant alertes

L'entitat titular de l'espai assumeix el compromís d'obertura efectiva durant els períodes d'alerta per temperatures extremes, conforme al marc autonòmic de prevenció. Aquesta garantia no es limita a l'obertura de l'espai, sinó que implica que les dotacions bàsiques declarades (aigua

potable, zones de descans i lavabos, entre altres) estiguen realment disponibles i en condicions d'ús durant l'activació. En aquells casos en els quals el confort depenga d'elements flexibles o temporals (tendals, veles, difusors o altres), aquests hauran de mantindre's actius mentre dure l'avís.

Pas 3.14 – Manteniment i continuïtat

L'ajuntament ha d'assegurar el manteniment continuat dels elements inclosos en la sol·licitud i necessaris per a complir els requisits de l'espai climàtic, tant passius com actius. L'abast del manteniment se circumscriu als elements declarats i avaluats en la fitxa descriptiva, garantint que l'espai manté les condicions de confort i ús previstes durant els episodis d'alerta. Aquestes condicions poden ser objecte de verificació per part de la Conselleria, en el marc de les seues funcions de seguiment del Catàleg.

5.5. Checklist ràpid per al personal tècnic municipal

Per a presentar una sol·licitud d'adhesió a la xarxa d'espais climàtics de la GVA s'ha de tindre prèviament:

Abans d'iniciar la tramitació (Fase 0. Preparació municipal):

- ☐ Espai(s) seleccionats i verificats amb requisits mínims (obertura en alerta, aigua/lavabo/descans, etc.)
- ☐ Dades preparades per espai: nom, localització, horaris, protocol, manteniment, responsable, accessibilitat, mascotes, UTM X/Y
- ☐ Certificat de l'acord del Ple d'adhesió llest per a adjuntar
- ☐ Signatura electrònica/representació (ACCV o sistema admés) operativa

Durant la tramitació electrònica (Fases 1 i 2):

- ☐ Sol·licitud telemàtica registrada (sense taxa) i seguiment de notificacions
- ☐ Esmenes ateses en termini (10 dies hàbils si es requereix)
- ☐ Senyalització/distintiu i operació en alerta assegurades després de la inscripció

Després de la inscripció en el Catàleg (Fase 3):

- ☐ Distintiu normalitzat instal·lat en l'entrada de l'espai i horaris comunicats
- ☐ Activació operativa garantida durant episodis d'alerta, amb dotacions bàsiques disponibles
- ☐ Manteniment i continuïtat assegurats dels elements declarats, durant els períodes d'activació

